

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petit vrst á 1 D, od 10—15 petit vrst á 1 D 50 p, večji inserati
petit vrsta 2 D; novice, poslano, izjave, reklame, preklici petit vrsta 3 D;
poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inserat davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafeva
ulica št. 5, prilicno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon štev. 34.

Dopis sprejema le podpisana in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrata.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1·25

Poština plačana v gotovini.

Slovenski Narod velja:	V Jugoslaviji		
	v Ljubljani	po pošti	v inozemstvu
12 mesecev	• • •	Din 144—	Din 144—
6	•	72—	72—
3	•	36—	36—
1	•	12—	12—

Pri morebitnem povlaščanju se ima daljša naročina doplačati.
Novi naročniki naj pošljajo v prvici naročino vedno ~~po~~ na nakaznic.
Na samo pismena naročila brez poslatke denaria se ne moremo ozirati.

Prosvetni proračun Slovenije.

V Beogradu, 25. nov.

75 odstotkov krivo, ve vsakdo, kdor pozna kolikaj ustroj vseučilišča. Že preprostemu človeku je jasno, da je cel profesor potreben, naj potem predava 20 ali 100 dijakom.

Da pa ni naše vseučilišče v vsem tako uspelo, kot bi moralno in je upalo, so krive tudi druge okolnosti, ki pa še niso zrele za široko javnost.

V vsem se je dovolilo ljubljanskemu vseučilišču novih 7 rednih profesorjev, 8 izrednih, 4 docenti in 3 asistenti. Po fakultetah se razdele tako: pravoslovna 2 redna profesorja in 2 izredna; modroslovna 1 rednega, 1 izrednega in 2 docenta; tehniška 3 redna in 3 izredna; medicinska 1 izrednega, 2 docenta in 1 asistenta; teološka 1 rednega, 1 izrednega in 1 asistenta ter državni zavod za meteorologijo in geodinamiko 1 asistenta. Razen tega dobri univerza na novo 2 fakultetska talmika, 1 učitelja risanja, 1 pisarniških asistentov, 1 vrtnarja, 5 mehaničarjev, 6 laborantov in 6 služitev.

Budget osnovne nastave se giblje v glavnem v mejah, kakor nam jih kaže tiskani predlog ministrstva. Preko tega se je sklenilo za učiteljišča mesto 1 profesorja, 2 učiteljev in 2 učiteljev več. Za potne in selilne stroške se je dovoljeno: učiteljskim šolah 19.000, meščanskim 75.000, narodnim šolah in šolskim nadzornikom 500.000 in za podporo revnim šolskim občinam 100.000. V kritje manipulativnih in pisarniških stroškov učiteljskih šol je namenjenih 208.475, pri meščanskih šolah 125.000, pri osnovnih šolah Prekmurja za njihove potrebujočne sploš 289.105 Din. Razen tega je površana budgetna partija 355, pozicija 31 za 10.000 Din.

Sola pri Sv. Primožu dobri 50.000 D podpore, ker je na državni meji. Kar bo upravitelje naših šol najbolj veseli, ie, da je v budget stavljena vsota 663.000 Din za kritje dolgov iz 1. 1921—22, s čimer bo odvzeta našim šolskim občinstvom veliko skrb.

Narodno gledališče v Ljubljani dobri za potne in selilne stroške 30.000 in za režiske 785.500, ono v Mariboru pa podpore 200.000, v Celju pa 30.000 Din.

Od splošnih postavk, s katerimi se lahko okoristi v Slovenija, navajam: 20.000.000 za zgradbo in popravo šol v vsej kraljevini. 8.000.000 za stipendije dijakom v inozemstvu, 7.000.000 za podpore dijakom na naših vseučiliščih in visokih strokovnih šolah (teh podpor smoje biti deležni tudi pri nas se udeči dijaki iz zavezniških držav), 1.000.000 za podpore siromašnim dijakom gimnazij in realk, 4.000.000 za dijake učiteljišč in 100.000 za učitelje srednjih in strokovnih šol, če se izpopolnjuje v inostranstvu. Ferialni savez dobi 30.000, dijaka telovadna društva 50.000, telovadna društva srednjih šol 30.000. Za izplačilo zdravil dijakom je določenih 60 tisoč Din. Sokolska in sploš telovadna društva prejmejo 50.000 Din podpore. Za znanstvene in kulturne ustanove splošni je določenih 200.000 Din, za na-

vseh devet jih leži na teh. Predstavljajte si pod temi keglji gotove najvplivnejše francoske može. Krogla, ki so jo videli prihajati od daleč, je bil g. Caratal. Če bi dospel, paf! paf! paf! Konec bi bilo vseh. Sklenili so, da ne bo dospel.

Ustanovil se je sindikat, da se bavi z zadevo. Še predno je bil Caratal zapustil Južno Ameriko, so zvedeli, da bo v najkrajšem času odpotoval in da bo njegovo pričanje marsikoga uničilo. Sindikat je imel ogromen kapital na razpolago. Iskal je agenta, ki bi bil v stanu izvršiti težavno zadevo. Rabili so delavnega, odločnega moža, ki se je znašel prilagoditi okolnostim: izbrali so Herberta de Larnaca in imeli so prav. Pri energiji, ki me karakterizira, že nisem dobil naloga pred dobro uro, ko sem ga že skušal izpolniti in sem storil zelo učinkovite korake.

Brzojavil sem v Ameriko zaupniku, načelništu, ki je ogrožen čast in bodočnost nekaterih najvišjih glav v Franciji. Saj poznate kegljanje: keglji stojijo ponosno, resno in trdno pokoncu. Krogla prileti od daleč in paf! paf! paf!

Samo ob sebi je umljivo, da sam vsega tega nisem mogel storiti. Saj se nisem dosti spoznal na angleške železnice. Toda ni je dežele na svetu, kjer

Ljubljanski licejski knjižnici se je nakazalo v vsem 170.000 Din, in sicer za ogrev, osvetljenje in vodo 100.000, ostalo za knjige.

Narodni muzej v Ljubljani prejme za materialne stroške 211.516, a etnografski muzej 80.000 Din, dalje 20.000 za vzdrževanje spomenikov in 15.000 za potne stroške, od katerih odpade del na Maribor.

Pri srednjih šolah je dobila Slovenija za nova profesorska mesta 60.000 Din, za neukazno osobje 20.000 in za služitelje 10.000, za nagrade za prekorno delo pa 1.100.000, za upravne stroške 478.160, za najemčino 175.000 D.

Gimnazija v Murski Soboti je dobila posebej za nabavo učil 30.000 in za konvikt odnosno za podporo revnim dijakom 50.000. Teh edinov v Sloveniji se spominja budget posebej.

Budget osnovne nastave se giblje v glavnem v mejah, kakor nam jih kaže tiskani predlog ministrstva. Preko tega se je sklenilo za učiteljišča mesto 1 profesorja, 2 učiteljev in 2 učiteljeve več. Za potne in selilne stroške se je dovoljeno: učiteljskim šolah 19.000, meščanskim 75.000, narodnim šolah in šolskim nadzornikom 500.000 in za podporo revnim šolskim občinam 100.000. V kritje manipulativnih in pisarniških stroškov učiteljskih šol je namenjenih 208.475, pri meščanskih šolah 125.000, pri osnovnih šolah Prekmurja za njihove potrebujočne sploš 289.105 Din. Razen tega je površana budgetna partija 355, pozicija 31 za 10.000 Din.

Sola pri Sv. Primožu dobri 50.000 D podpore, ker je na državni meji.

Kar bo upravitelje naših šol najbolj veseli, ie, da je v budget stavljena vsota 663.000 Din za kritje dolgov iz 1. 1921—22, s čimer bo odvzeta našim šolskim občinstvom veliko skrb.

Narodno gledališče v Ljubljani dobri za potne in selilne stroške 30.000 in za režiske 785.500, ono v Mariboru pa podpore 200.000, v Celju pa 30.000 Din.

Od splošnih postavk, s katerimi se lahko okoristi v Slovenija, navajam: 20.000.000 za zgradbo in popravo šol v vsej kraljevini. 8.000.000 za stipendije dijakom v inozemstvu, 7.000.000 za podpore dijakom na naših vseučiliščih in visokih strokovnih šolah (teh podpor smoje biti deležni tudi pri nas se udeči dijaki iz zavezniških držav), 1.000.000 za podpore siromašnim dijakom gimnazij in realk, 4.000.000 za dijake učiteljišč in 100.000 za učitelje srednjih in strokovnih šol, če se izpopolnjuje v inostranstvu. Ferialni savez dobi 30.000, dijaka telovadna društva 50.000, telovadna društva srednjih šol 30.000. Za izplačilo zdravil dijakom je določenih 60 tisoč Din. Sokolska in sploš telovadna društva prejmejo 50.000 Din podpore. Za znanstvene in kulturne ustanove splošni je določenih 200.000 Din, za na-

rodnoprosvetna društva 330.000. Učiteljem osnovnih šol se razdeli v svrhu izpopolnitve strokovne in pedagoške izobrazbe 180.000 Din. Med posebno vneče učitelje šol, kjer se uči decu tuje načnosti, se razdeli 50.000 Din. Za izdržavanje že otvorenih gospodinjskih šol je določenih 80.000, a za honorar v angleških kurzih in oddaljenih šolah 700.000 Din. Siromašni umetnikom in književnikom ter njihovim družinam je namenjenih boril 60.000 Din. Umetniške in glasbene šole imajo kredit 400.000 D. Za poučna potovanja dijakov srednjih, strokovnih in nižjih šol je namenjenih 200.000 Din.

Zgoraj omenjenih 20.000.000 za zgradbo šol je določenih v prvi vrsti za Južno Srbijo, zato je vstavljeni še posebej postavka 3.000.000 razen 300.000 Din za nakup učil in šolskega inventarja siromašnim občinam.

Pismo iz Prage.

O procesu proti Nikolovu in činitelji, ki iščejo spore med Čehoslovaki in Jugosloveni. — Spor v Javorini. — Poslane Dubicky o procesu proti morilcu Daskalova, o delovanju bolgarskega poslanstva v Pragi pred procesom in o bolgarski politiki, ki ogroža Balkan. — Agrarna reforma. — Manifestačno zborovanje češkoslovaških novinarjev za ureditev njihovih službenih razmer.

— Prevod Novačanove »Vejeje«.

25. novembra.

Proces proti morilcu bolgarskega ministra Daskalova v Pragi je prinesel s svojim izidom — oprostitev Nikolovu — nepričakovano presenečenje, katero gre na rovaš poroti, ki je v svojih izrekih čestokrat nepojmljiva. To velja o porotnih sodnih tudi drugih držav in ni težko podati primere podobnih paradoskih porotnih razsodov iz poslednje dobe pri analognih slučajih. Oprostitev morilca je izvala vendar v široki masi naše javnosti odpor, ker se je naravnost instinkтивno čutilo, da se ni zadostilo pravici; proti temu se je vzbudil pravni čut, ki je v našem ljudstvu znatno razvit. Ta odpor je bil izrazen tudi po ogromni večini našega javnega mnjenja, pa tudi na službenih mestih se je uvidelo, da je verudit porote nesprejemljiv in določila se je izvedba revizije procesa. Ta je tolično nujneša, ker šele sedaj so se razkrile nekatere važne okolnosti glede obtoženca; zlasti je razjasnjena tajnost njegovega rodu in ugotovljeno je njegov pravo ime, ker je obtoženec še sedaj priznal, da se imenuje Čicankov in ne Nikolov, da je sin ravnatelja bolgarske gimnazije v Caribrodu itd. Razumljivo je, da je izid procesa razburil tudi jugoslovensko javnost, treba pa takoj dostaviti, da izvajanja zlasti beogradskoga tiska, storjena v tem sličaju, nihove politične in strankarske grožnje, kratekomalo niso bile na mestu, ker so izhajale iz nanačene premisse, kakor da bi neobsođena Nikolova bila pojav mišljennost s tem toliko bolj utriena.

Spor o Javorini je predložen pred mednarodno razsodišče v Haagu, kjer je najprej poljska in potem češkoslovaška delegacija podala svoja izvajanja. Zagovarjanje pravice do Javorine s poljske strani je skušalo v glavnem izpodbiti pomen splošne telovadne društva in določiti posamezne sklope velenoslanskih konferenčnih dnevov. Toda je tukaj samo dela jugoslovenskega ozemlja, katero je pa po protokolu pričakovano v Caribrodu. Razsodba je bila sprejeti tudi v pogodbo v Sevresu z dne 10. avgusta 1920. Nadalje je poljska delegacija operirala z interpretacijo obseženega v dopisu velesposlaniške konference z dne 13. novembra 1922., kot avtentično in obvezno, pa čeprav je velesposlaniška konferenca v očini zmoti s tem sklepom izvršila nanačno razloženje.

Moj sotrudnik je vse vodil v Liverpoolu, med tem ko sem jaz čakal v malem hotelu v Kenyonu na razvoj stvari. Ko so sestavljali posebni vlak, sem dobil od njega brzojavko, ki mi je povedala, v kolikem času naj bom pripravljen. V istem trenutku pa je pod izmišljenim imenom Horace Moore zahteval zase in na svoji račun sestavo drugega posebnega vlaka in upal, da bo na ta način mogel potovati skupaj s Caratalom, kar bi nam v tem slučaju moglo dobro služiti. Za slučaj, da bi se stvar ponosrečila, bi bil moral moj sotrudnik ubiti oba moža in uničiti njiju papirje. Caratal je pa bil nezaupljiv in ni hotel nikogar pripustiti v svoj vlak. Moj sotrudnik je odšel s kolodvora skozi ena vrata, a se vrnil skozi druga in hodeč čez tire stopil na nasproti strani v voz Mc Phersona, s katerim je skupaj potoval.

(Konec prihodnjic.)

tev svojega sklepa, ni storila tako v stvari severske pogodbe. Sklep bo, kar se pričakuje, obema spornima strankama izročen te dni. Po poročilih iz krovov blizu zunanjega ministrstva bo kompromis in sicer tako, da bo Javorina razdeljena vodoravno. Nasproti tej verzi so pa trdi, da ima haaško razsodilo, ki razsoditi samo sporno pravno vprašanje, kakor je bilo to že sporočeno, katero mora biti točno in ne kompromisno. Ne razsodi torej o ozemljju Javorine, temenjam o razdelitvi ozemlja.

Poslanska zbornica je prileža 21. t. m. debato o proračunu, katerega je poprej predelal računski odsek. Generalni referent o proračunu univ. prof. MUDR. Srdinko je izjavil, da je lepši nego prejšnji, s čemur je izvršena želja preminulega dr. Rašna, katerega duševna dedičina nam veleva proračun še nadalje izpopolnjevati in v glavnem zniževati. Ako se imajo odstraniti naše povojne rane, je treba v vseh vrstah naroda več ljubezni, več srčne kulture in manj poheplnosti po zlatu. Med prvimi govorniki je bil posl. Dubicky (agrarec), ki je govoril najprej o kmetijskih stvarih, potem pa prešel na vprašanje balkanske politike in na proces proti morilcu ministra Daskalova. Rekel je, da ne mislimo posegati v notranje razmere drugih držav, toda ako se k nam pošljajo ljudje, da bi tu izvršili politične umore, smo prisiljeni, da se pečamo z razmerami, ki povzročajo take čine. Govoril je o pomenu vlade Stambolijskega za konsolidacijo Balkana, za razjasnjenje razmer do Jugoslavije in za mire sploh. Udarec, ki je zadel Stambolijskega, je zadel Balkan, Jugoslavijo in nas. Umori voditeljev bolgarskega ljudstva pa tudi ne bahava vladna zmaga pri volitvah ne zabranilo zdodovinski pravilnosti, da ga zoper privede do vlaže. Podrobno se je bavil z bolgarsko grozovljavo, navajajoč kričeče dogodek, ki je v atentatom Daskalova. O razsodbi je izjavil, da smo imeli pokazati, da ne trimo, da bi se med nami mogle uveljaviti banditske metode s temnimi svrhami, marveč da pri nas vsakdo spada pod zakone civilizirane zemlje. Pripromil je še, da se je v vednostjo bolgarskega poslaništva v Pragi pripravljalo za proces proti Nikolovu razpoloženje s češko tiskanim letakom in brošurami, ki so se pošiljali sem z Dunajem in iz Budimpešte, v katerih se je razjaljivo govorilo o češki zdodovini. Morilca Nikolova so primerili s Husom! Dotaknil se je tudi postopanja sedanjega bolgarskega poslanišča dr. Mihalčeva, ki je v Sofiji zastopnikom tiska naznajan točni praški naslov Daskalova, po atentatu pa je v »Prager Presse« izjavil, da se za Daskalova ni zanimal in da tudi ne pozna njegove adrese. Omembje je vredno tudi to, da je bila služkinja v Daskalovi družini, rodom Rusinja, ki je bila osumljena, da je kradla Daskalovo dopise in za vratil poslušala razgovore Daskalovo družine, po atentatu sprejeti v službo bolgarskega poslaništva, kjer se še nahaja. Pri sodni preiskavi sploh ni bila zasišana. Govornik je končno naproslil zunanjega ministra, da bi kot član sveta Društva narodov napravil korake proti grozovljadi v Bolgarski, ki je nevarna balkanskemu miru.

Iz jesenskega programa narodne skupščine je poleg odprave proračuna, o katerem je splošna debata že končana, važna zlasti predloga o stavbem gibanku, katera mora biti novelizirana, ker ni mogoče, da bi država pustila še nadalje rasti ogromno breme v podobi državne stavbne garancije, ki je dosegla do danes že nad 3% milijarde Kč. Zato pa bo za leto 1924. za 50% znižana. Nadaljnja nujna točka bo reorganizacija agrarne reforme, ker nastopi drugi del programa parcelacije velikih posestev in odprtja obmejnih gozdov, pa je treba, da se postopa tu v državnem smislu, kajti drugače naš narod ne bo nikdar gospodar na svojem domu.

Sindikat čsl. dnevnega tiska je na povabilo mesta Plzna napravil 18. in 19. t. m. izlet tja. Udeležniki so posetili znamenitosti mesta Plzna, Škodove zavode in tamkajšnje pivovarne, potem pa so priredili manifestačno zborovanje novinarjev, na katerem so se čule trupe pritožbe, da se od početka republike dalje češkoslovaškim novinarjem obljubuje, da se njihove razmere urede, zlasti kar se tiče penzij, ali vse ostaja samo pri obljubah. Shod je v svoji rezoluciji odločno zahteval ureditev tiskovnega zakona po modernih načelih, ustavov novinarskih zbornic, službeno pragmatiko in v glavnem zavarovanje za starost s penzijami, ki bi bile enake uradniškim penzijam in bi zagotovile dostojno eksistenco dosluženim novinarijem ter po njihovi smrti njihovim rodbinam. Za temi zahtevami stoji solidarno vse novinarstvo in prosi vlado, da bi takoj imenovalo stalno komisijo z udeležbo zastopnikov novinarskih društev, da bi za dolgoletnimi obližnimi prišlo končno dejanja.

Znana delavka za zbljanje obeh naših narodov dr. Milada Paulova je prevedla spis dr. St. Stanojevića »Resnica o sarajevskem atentatu«, ki je sedaj izšel s predgovorom dr. Milana Hodža. Med našimi literarnimi novostmi iz beletriščne stroke je tudi drama Antonia Novačana »Veleva«, ki jo je preložil Bohuš Vybiral. J.K.S.

Telefonska in brzojavna poročila

Fijasko Radičeve politike v Londonu.

Izgon Radiča iz Londona. — Stališče angleške vlade napram Radičevi propagandi. — Poročilo našega poslanika v Londonu.

— Beograd, 27. nov. (Izv.) Včeraj opoldne je prispela iz Londona vest, da je angleška vlada skenila izgon Stjepana Radiča iz Anglije.

Popoldanski listi so to poročilo razširili po mestu kot senzacijo. Vest je oficijelno potrjena. Zunanje ministrstvo je prejelo od našega londonskega poslanika Gavrilovića uradno brzojavko te-vsebine:

»Vlada Velike Britanije je ukazala politički prefekturni v Londonu, da obvesti predsednika Hrvatske republikanske stranke Stjepana Radiča, da ne sme več ostati v Londonu. Radič je določen rok, v katerem mora odpotovati iz Anglie. Londonska prefektura je takoj sporočila sklep vlade Stjepanu Radiču. Dovzvan so, da se Stjepan Radič namevara izseliti v Severno Ameriko.«

— Beograd, 27. novembra. (Izv.) Vesti o izgonu Stjepana Radiča iz Anglie so izviale snoti v parlamentarnih krogih najrazličnejše komentarje. Splošno smatralo, da je izgon rezultat Radičeve protidržavne propagande v Angliji.

»Foreign Office« je obvestil naše poslanstvo v Londonu o sklepih angleške vlade.

Živahnega seja finančnega odbora.

Proračun vrhovne državne uprave sprejet. — Kritika opozicije. — Opozicija pripravljena proračun obstruirati?

— Beograd, 27. novembra. (Izv.) Finančni odbor je včeraj forsiral podrobno proračunsko razpravo z namenom, da bi jo do 30. t. m. dokončal. O popoldanski seji finančnega odbora smo že kratko poročali. Popoldne ob 16. je finančni odbor nadaljeval podrobno razpravo o proračunu vrhovne državne uprave.

Posl. dr. Slavko Sečerov (dem.) je v daljšem govoru konstatiral, da v tem budgetu niso točno določene obresti in anuitete za izplačilo ameriških ministrstva financ. Posl. Vladimir Pušenjak (kler.) je govoril proti proračunu in je med drugim konstatiral, da je pri našem številu uradnikov zelo veliko in je torej potrebna redukcija. Ostali govorniki so v svojih govorih navajali razne pomembljivosti proračuna in trajali sedanji finančno politiko vlade.

Minister financ dr. Stojadinovič je odgovarjal na razne očitke, posebno na izvajanje dr. Sečerova in posl. Lazića. Glede redukcije uradništva je treba primerljati postavke lanskoga proračuna s sedanjim in je tako jasno, da je bilo že mnogo uradništva reducirane, in sicer 14 do 16 odstotkov. Glede dohodkov iz tobačnega monopola je finančni minister omenil, da je pridelanega 200 milijonov kg tobaka, 6 milijonov kg ga proda v inozemstvo, za kar bo država prejela okoli 500 milijonov dinarjev. Ta znesek bo zelo ugodno vplival na našo trgovsko bilanso in pa na stabilizacijo dinarja. Glede odprave oziroma preureditev petroleskega in solnega monopola mora finančni minister priznati, da so dohodki iz teh monopolov zastavljeni v korist nekaterih predvojnih dolgov Srbije in pa v korist Blerovega posojila. Odprava teh monopolov bi neugodno vplivala na kredit naše države v inozemstvu.

Posl. Sreten Borisavljević (dem.) se je pridružil izvajanjem predgovornika in zahteval pojasnila o tekočih dolgovih, obenem kritizirajoč poslovjanje državne uprave.

Posl. Vojslav Lazić (zemljorad.) je bil proti povisjanju kreditov za narodno skupščino in proti povisjanju poslanskih dnevnic. Grajal je tudi pokojnine ministru na razpoloženju, konstatirajoč obenem, da vodi sedanja vlada edino le strankarsko politiko.

Za tem je bila podrobna debata o vrhovni državni upravi zaključena. — Predsednik je odredil glasovanje. Glasovalo je 26 poslancev. Za proračun vrhovne državne uprave je glasovalo 18 poslancev, proti pa 11. Proti je glasovala opozicija kompaktino.

Finančni odbor je za tem pričel delo na proračunu ministrstva financ.

Posl. dr. Slavko Sečerov (dem.) je kot prvi govornik konstatiral, da proračun ministrstva financ ni pregledno sestavljen glede vseh izdatkov. Zahteval je od finančnega ministra podatkov, v koliki meri in kako je bila izvršena redukcija uradništva. Zahteval je reorganizacijo monopolne uprave glede petrolova in soli. Za tem govorom je predsednik ob 19. zaključil sejo.

Težkoče rešitve vladne krize v Nemčiji. — Konflikt med državnim predsednikom in meščanskih strankami. — Vojška diktatura.

— Berlin, 26. nov. (Izv.) Pri poskuški dr. Alberta za sestavo nove delovne vlade je prvikrat opažati izbruh ostrega konfliktu med državnim predsednikom Ebertom in meščanskim strankami. Kandidatura dr. Alberta na kanclersko mesto je načela na močan odpor pri vseh meščanskih strankah. Predsednik Ebert včeraj ni hotel sprejeti zastopnikov meščanskih strank. Centrum, Nudška stranka in demokracija so z bogatega sklenili, da ne podpirajo dr. Alberta. Temi sklopi so se pridružili tudi nemški nacionalisti. Ce bo dr. Albert nadaljeval svojo misijo za sestavo vlade in se mu posreči jo sestaviti, bo njegova vlada na prvi soj od meščanskih strank strmolagljena. V krogih je blizu novega kanclerja dr. Alberta govorje, da ima ta v rokah pooblaščilo za razpust državnega zborja. Meščanske stranke so solidarne proti dr. Albertu, ne morejo pa dobiti druge primerne osebe.

— Berlin, 26. nov. (Izv.) V parlamentarnih krogih napljuje, da je misija dr. Alberta ponosčena. Blok meščanskih strank je za to, da se ustvari pod predsed-

Zahteve sodnikov in vlada.

Izjava ministra pravde.

— Beograd, 27. novembra. (Izv.) V ministrstvu pravde so včeraj od 11. do 12. izročili delegati organizacij sodnikov iz vseh pokrajini ministru pravde dr. Periću resolucijo nedeljske velike skupščine in predloge za spremembo zakona o sodnikih, kakor tudi predloge k razvrstitev naredbi. Minister pravde dr. Perić je predloge sprejel na znanje. Kakor je izjavil vašemu dopisniku, je minister posamezne predloge za stopnikov sodnikov proučil ter uvidel, da imajo v marsičem prav. Dal je zagotovilo sodnikom, da bo vse spremembe valne predloge k sodniškemu zakonu predložil ministrskemu svetu v rešitev.

Priznava, da imajo sodniki pravico, da se jim določijo večje place z ozirom na njih delikatno službo in odgovornost. Minister pravde je daleč pripravljen in priznal, da ima razvrstilvena naredba mnogo pogrešk, ker je bila izdelana z veliko nagnjenosti. Minister pravde je predloge sodnikov k tej naredbi sprejel. Namesto pridložiti poseben dopolnilen zakon v narodni skupščini za spremembo vodilno razvrstitev uradnikov v kategorije in skupine ostro kritizira. Ugotovili so se slučaji, da so pisarji enega ali drugega ministra pomaknjeni v različne skupine nižje ali višje, čeprav imajo isto izobrazbo.

Vprašanje izplačila

20 odstotnih priznanic.

Izjava finančnega ministra.

— Beograd, 27. nov. (Izv.) Z ozirom na proračunsko debato v finančnem odboru, v kateri opozicija vstopno zahteva od finančnega ministra izplačilo 20 odstotnih priznanic, je imel vaš dopisnik priljubljeno v tem vprašanju razgovarjati s finančnim ministrom dr. Milanom Stojadinovičem, ki je izjavil:

O tem vprašanju sem že dal svojo izjavilo v sekcijsih finančnega odbora. Nekateri listi pa so napačno sprejeli to izjavilo, vsled česar prosim, da krepko podprtate, da še nisem storil nikakoga definitivnega sklepa o tej stvari in da ima to vprašanje rešiti narodna skupščina v eni bodiči finančnih zakonov.

Kakov znano, ni bilo poslovanje povodom markiranja kronskega novčanika tako organizirano, kakor bi moral zahtevati ta akcija. Še vedno nimamo točnega števila žigosanih in markiranih krov edino iz razloga, ker ni bilo poslovanje organizirano. V prometu imamo priznanice za okroglo 900 milijonov krov. Priznanice pa so bile povodom markiranja takoj primitivno izdelane, da danes nihče ne ve, koliko jih je falsificiranih. Knjige in bloki o poslovanju pri markiranju novčanika so sedaj spravljeni v večini in številne zabele, ki so shranjeni v sobah in skladisih finančnega ministra. Za pregled vseh teh knjig in blokov bi bilo potrebno 50 uradnikov, ki ne bi mogli izvršiti tega posla v dveh ali treh letih. Vprašanje postaja sedaj, ali se izplačila nastaviti to uradnike za pregled 20 odstotnih priznanic, knjig in blokov, ker bi bilo treba porabiti veliko izdatkov. Tudi za sedaj nimamo zmožnosti, da bi izplačali to 20 odstotno priznanico. Po mojem mnenju je edina pot, da se vprašanje reši narodna skupščina v finančnem zakonu prihodnjega leta.

Finančni minister je končno kratko omenil finančno politiko njegovih predhodnikov, ki so izvedli markiranje in zamenjavo krov v dinarje. V enem prejšnjih finančnih zakonov je bila stavljenja dolöba, po kateri bi se imelo izvršiti 20 odstotnih priznanic do višine 1000 dinarjev. Tega niso predniki izvršili. Sedaj je plačilo teh priznanic nemogoče, ker ne dana finančna zmožnost.

Član razmejitevne komisije, Božidar Sever, svoboden.

— Subotica, 27. nov. (Izv.) V nedeljo dopoldne je prispeval semkaj iz Budimpešte član razmejitevne komisije za Prekmurje g. Božidar Sever iz Dolne Lendave. G. Sever je tako javil našim oblastem, ki so mu preskreble radi njegove bolehnosti in fizične utrujenosti spremstvo. Do meje ga je spremjal iz Budimpešte tajnik našega poslanstva g. Mihajlović. G. Sever je našel svojo pot do Novega Sada, kjer je prenošel in je potem včeraj popoldne nadaljeval pot v Beograd.

— Beograd, 27. nov. (Izv.) Snoč ob 19. je prispel iz Novega Sada član razmejitevne komisije g. Božidar Sever. Mož visoke postave je vsedel včerajnega zapora in težkega trpljenja duševno in fizično zelo izčrpali. Na kolodvoru so pozdravili g. Severja dr. Kosev, tajnik v zunanjem ministrstvu s gospo in zastopnikom. Na peronu je njegova izmucena postava napravila na vse navzoče najgloblje vtis. Na obrazu se mu pozna, koliko je moral od strani madžarskih oblasti, pandurjev in policijskih detektivov prestat. V Budimpešti je bil vedno pod stalnim nadzorstvom, pandurji in detektivi so ga povsod škrniali in trpili. G. Sever je bil že 3. novembra svoboden, a je moral radi bolehnosti na univerzitetno kliniko. Madžarske oblasti so ga izpuščili iz leta 3 km od Dolne Lendave pri Rečici prijet od madžarskih pandurjev kljub temu, da je bil na mestu po uradnem poslu kot član razmejitevne komisije.

— Bolgarsko narodno sobranje. Po poročilih iz Sofije se otvorila narodno sobranje 9. decembra. Za kandidata za predsedniško mesto narodnega sobranja je določen član »demokratskega zgovora« prof. dr. Lulev, za I. podpredsednika pa član napredne ljudske stranke, Malinov.

Bethlena, da je moral svečano obljubiti Severjevo oprostitev. Madžari pa so zatevani protikompencijo v obliki, da so morale naše oblasti izpuščiti državni madžarski vohuna Fabiana. G. Sever je odpotoval iz Budimpešte v petek dne 23. tm. Budimpeštno poslanstvo ga je spremilo do mesta in mu preskrbelo vse potne udobnosti. Se je bil svoboden v Budimpešti, so ga povsod spremljali madžarski detektivi. G. Sever ostane v Beogradu več dni, da se okrepi za nadaljnjo pot v svojo domovino v Dolnoj Lendavi. Obenem bo pa poročal zunanjemu ministru o nekaterih političnih zanimivostih iz Budimpešte. G. Sever je bil 10. aprila 1920. 3 km od Dolne Lendave pri Rečici prijet od madžarskih pandurjev kljub temu, da je bil na mestu po uradnem poslu kot član razmejitevne komisije.

Pred ukinjenjem reparacijske komisije?

Sporazum z Bolgarijo. Včeraj dne 26. t. m. je bil na dopoldanski seji jugoslovensko-bolgarske komisije v Sofiji podpisani protokol sporazuma med našo državo in Bolgarsko. Podpisane so bile tri konvencije: 1. konvencija o medseboj i izročitvi zločincev, 2. konvencija o pravnih pomočih in 3. konvencija o socijalni zaščiti. V imenu naše vlade sta sporazum podpisala poslanik Milan Fakić in pa šef delegacije dr. Milutin Novaković, v imenu bolgarske vlade pa zunanji minister Kalofov in šef bolgarske delegacije Fadenthal.

Zbor zaupnikov JDS v Mariboru. V nedeljo, 25. t. m., je bil v Mariboru zbor zaupnikov mariborske oblastne organizacije JDS. Prisotni so bili delegati vseh krajinskih organizacij, med drugimi starosta mariborských Slovencev dr. Rozina in ministra n. r. dr. G. Žerjav in dr. V. Kukovec. Zborovanje je otvoril podpredsednik dr. Lipold. Zbor je z odobravljanim sprejem poročilo dr. Žerjava o notranjopolitičnem položaju. Razvila se je daljša debata. Za predsednika oblastne organizacije je bil izvoljen dr. Fran Lipold, za podpredsednika L. Petovar (Ivanjivci), Ivan Šoštarič (Maribor) in Ivan Prekoršek (Celje). Po govorih gg. Prekorška, dr. Kalana, Lesničarja, dr. Gosaka, notarja Kolška, dr. Lj. Pivka, L. Petovarja, dr. Kukovca, dr. Lasića in drugih je zaupniški zbor sprejem soglasno 11 točk obsegajočo resolucijo, ki zahteva: 1.) izvedbo ustave in uvedbo oblastne oz. srezke samouprave in 2.) potrebo napredne koncentracije, obsoja finančno in davčno politiko sedanja vlade, pretirano davčno prakso v Sloveniji, zahteva izvedbo izenačenja davčnega sistema, protestira proti uvedbi novega koncesijskega sistema, je za prekrbo cenenega kredita obrti in trgovini, daže zahteva prečiščenje tujcev v naših podjetjih. Resolucija dalje naglaša, da je uradniško vprašanje povsem nerešeno in se imajo storiti vsi koraki za izboljšanje gmotnega položaja uradnikov. Posebno odločno resolucija protestira proti vsakršnim političnim kupčijam z temi v Sloveniji na škodo naših nacionalnih interesov. — Resolucija je končno izrekla tonio zahvalo dosedanjemu predsedniku JDS dr. V. Kukovcu za njegovo požrtvovalno in uspešno delo. N. n. r. dr. Vekoslav Kukovec je na zboru odkoril izvolitev v predsednika mariborske JDS in izjavil, da mu »vsled razčlenjenosti naprednih sil začasno ni mogče aktivno sodelovati v javnem videnju.«

Gospodarstvo.

ZA POVZDIGO AGRARNE PRODUKCIJE IN VEČJO UPORABO UMETNIH GNOJIL.

Ministrstvo poljoprivrede in voda, odsek za kmetijstvo sklicuje za prihodnjo redno in četrtek strokovno konferenco v Ljubljani, na kateri se bo razpravljalo o meniju umetnih gnojil v naši državi in korakih, katere bi bilo storiti za povečanje uporabe umetnega gnojila. Na programu je razgovor o potrošnji gnojil v posameznih delih kraljevine, o vzrokih neznamne uporabe v gotovih delih države, o vzrokih neznamne uporabe napram predvremenim časom in razpravljalo se bo dalje o tem, kaj naj država, društva in privatne naprave podzemno za povzdrogo uporabe umetnih gnojil. Pri tem bi prišli v poštev praktični poskusi, propaganda, boljši promet, nizje cene. V naši državi imamo sami dokajnojno produkcijo umetnih gnojil. Znatno množine pa še uvažajo. Tudi izvoz je velik. Na konferenci se bo razpravljalo o željih posameznih naših podjetij, nadalje o vprašanju uvozov in izvozov carin, o zaloganju procentov s surovino, s fosfatom, z odpadom živalskega izvora, zlepjeno kislino, pritom, o tarifah za prevoz surovin in gozdih izdelkov. Govorilo se bo dalje o potrebu z umetnimi gnojili in pri tem jemalo poštev eventualno državno intervencijo in edne kontrole, kredita in podpor. Prihajajo pa pri tem prometu poleg direktnih prav industrije in poštev kmetijske zadruge in privatne trgovine.

Po otvoriti konferenci in izvolitvi predsednika in tajnika poda uvdno poročilo ministrstvu poljoprivrede in voda. Nasledje konference razdeli na dve sekcijsi. V prvi sekcijsi bo govor o povečanju uporabe umetnih gnojil. V drugi sekcijsi bodo imeli posebno predstavitev in postavljali ministrstvo posebna vodila, ki bodo merodajna za izprave. Po dokončanju deli sekcijski poskusi obe sekcijski svoja poročila, nakar se jede o sklepnih predlogih sekcijski v plenumu sekcijski.

Ministrstvo deli kraljevino našo glede na predmetna vprašanja na dva dela. Prvi sega Severno in Južno Srbijo, Črno goro in Hercegovino. V tem delu se skoli ne more govoriti o uporabi umetnih gnojil. Drugi del obsega Vojvodino, Hrvatsko in Slovenijo, kjer v večji ali manjši možini uporabljajo umetna gnojila, vendar potrošnja skoro na polovico pada v primeri s predvremenim časom. Vzrok, da se uporablja umetna gnojila v južnih delih naše kraljevine, je iskati v prirodnih, stolno-ekonomskih in kulturnih prilikah. boljšanje prilika je po mnenju ministrstva pogoste le, ako se najprej uporabljost v teh krajih nudi potom praktičnih poskusov. Ako se ti obneso, potem je treba dati strokovno izobrazbo v narodu in skriti za živo propagando. V prečanskih dajih je iskati vzroka za manjšo uporabo v ekonomskih prilikah in v premali rentabil-

nosti, ki jih nudi uporaba umetnih gnojil vsled visokih cen in nerodnega prometa. Ker je koristnost uporabe tostran Save že praktično dokazana, je na vsak način umestna široka propaganda. Najzgornejša propaganda je taka, ki ljudem dokaza, že izplačljivost uporabljanja umetnih gnojil. To je mogoče samo s pravilno urejenimi poskusi na specifičnih poljih in posebnih napravah, katerim so na razpolago izvezban personal in posebni krediti. Kot propaganda prihaja v poštev demonstrativni poskusi, predavanja, brošure, letaki, pouk v gospodarskih šolah, prirejanje posebnih kurzov. V ministrstvu samem že obstoji poseben odsek, treba pa ga je domožiti z večjim številom strokovnjakov. V krajih, kjer se praktično dokaze koristnost umetnih gnojil, bi bilo kmetovlju dajati gotovo množine gnojil brezplačno ali pa po poznani cenici. Posel bi prevzel državo v prvem redu, pa tudi zadruge, strokovna društva, producenti in prodajalci gnojil je treba podprtati, v poštev prihajači za razpečevanje na drobno zlasti kmetijske zadruge. Posebno pozornost je posvetiti vprašanju carin in imeti pred očmi, da bi zlasti izvozne carine lahko zelo kvarno vplivale na domačo produkcijo. ki ima tak težave vsled svetovne težke konjunkturi. Izvozne carine bi bile v stanu, izpoditi konkurenčno silo na svetovnem trgu. Država ima interes na uspevanju podjetij in treba, da omogoča uspevanje z ugodnimi tarifami za prevoz surovin, kožrogov, kosti, fosforita, pirita, zlepjeno kislino, nadalje s tem, da zabraní izvoz surovin. Potrebni so dalje specifični krediti od strani Narodne banke. Trgovini in zlasti zadrugom je treba dati kratkoročnih kreditov za nakup gnojil. Nizke prevozne tarefe so potrebne zlasti za male količine pod 400 kg. V mislih je treba dalej imeti kontroli v ta namen, da se nadzira dobra kvaliteta gnojil in garantiра vsebina duška, fosforita, kalija.

Predstojna anketa je na vsak način tako za našo kmetijsko gospodarstvo kar za našo industrijsko umetna gnojila velike praktične važnosti. Splošni gospodarski interes naše države je, da se dvigne naša kmetijska proizvodnja in da se po najboljši možnosti producirajo v državi sami gnojila, ki so potrebna našemu kmetijstvu za povzdrogo agrarne donosnosti.

* * *

— **Novosadna blagovna borza** 26. novembra. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica baška, 79/80 kg, 2% duplikat kasa 4% vag, 312,50–315, kmetiški baški, 67/68 kg, duplikat kasa, 1 vag. 260, koruza baška, za marec-april, 100% kasa, 7 vag. 200, za marec-april, duplikat kasa, 4 vag. 250, baška, 2 vag. 202,50, za januar, 3 vag. 210, banatska 2 vag. 300, sremska starca, 1 vag. 230, sremska 7 vag. 210, otrobi debeli baški, 3 vag. 170, v lutu-vrčah, 1 vag. 130. — Tendenca neizpremenjena.

— **Kredit za regulacijo Donave in Tise.** Poliedelsko ministrstvo je zahtevalo od finančnega ministra, da mu v tekóčem letu dovoli 8,375.000 Din kredita za regulacijo Donave in Tise.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

OPERA.

Torek, 27. nov.: Nikola Šubić Zrinjski C Sreda, 28. nov.: Zaprtje. Vojniška predst. Četrtek, 29. nov.: Zaprtje. (General, vaja.) Petek, 30. nov.: Psoglavci. Red B Sobota, 1. dec.: Gospodarski sen, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Aida. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer. Torek, 27.: Zaprtje.

Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predstava. Izven Ponедeljek, 3. dec.: Zaprtje.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 27.: Zaprtje. Sreda, 28. nov.: Smrt majke Jugoviča. D Četrtek, 29. nov.: Danes bomo tiči, burka. Na korist Udž. gled. igralcev. Izven Petek, 30. nov.: Mogočni prstan, premijera. Izven Nedelja, 2. dec.: Ob 3. pop. 2 × 2 = 5, ljudska predst

Razdržitev društva »Slovenski rdeči križ«.

V četrtek ob 17. se je vršil v dvorani vladine knjižnice na Bleiweisovi cesti občni zbor društva »Slov. Rdeči križ«. Zborovanje je otvoril društveni predsednik g. Peter Grasselli, blvši ljubljanski župan, s pozdravnim nagovorom na navzoče odbornike in zastopnike iz raznih krajov Slovenije. Uvodoma svojega govora je nato poudarjal, da je današnji občni zbor Izrednega pomena: Društvo se razdrži in osnuje se oblastni odbor »Crvenog krsta kraljevine SHS«. Predno pa preide društvo »Slov. Rdeči križ« v novo organizacijo, je treba položiti račun o društvenem delovanju tekom zadnjih 2 let.

Tajnih g. M. i. k. je poročal nato o delovanju in računskem zaključku v letih 1922. In 1923. Društvo je humanitarno podpiralo predvsem ruske begunce z inventarijem, to je posteljam, perlim, žimlicami itd., finančno podpiralo uboge rodbine in bolnice v manjših okrajih. Dohodki za izdatke so bili kriti deloma po članarinah in deloma po raznih prireditvah in zbirkah. Članov je društvo šteло leta 1923. 1116 rednih, 46 stalnih in 1 ustavnovega. Dohodki društva so znašali v tem letu 22.572 Din 59 para, izdatki pa 22.661 Din 90 para. Društvena imovina pa znaša 48.896 Din 83 para. V vseh krajih Slovenije ima društvo 19 podružnic, od katerih pa jih deluje samo sedem.

Po tajnikovem poročilu je predsednik Grasselli poročal o pomladku Rdečega križa in njega delovanju ter se je nato s topimi besedami spominjal vseh v letih 1922 in 1923 umrlih društvenih članov, med njimi zlasti prvega društvenega podpredsednika dr. Frana Zupanca in soustanovitelja društva dr. Ivana Tavčarja ter je izjavil, da ju društvo ohrani v častnem spominu. Navzoči so v znak spoštovanja do zaslужnih poklonikov vstali s sedežev. Za tem so bila razmotrovana razna pereča vprašanja in vprašanja glede ugoditve prošne pojedutice v Konjicah, ki prosi društvo za finančno pomoč, ker je prišlo radi vzdrževanja splošne bolnice v neugoden finančni položaj. Na predlog prof. Jerana je odbor votiral konjiški bolnici začasno 3000 Din in sicer z ozirom na to, ker so Konjice zelo eksponiran kraj in v narodnem oziru še zelo mladčne.

S tem je bil dnevni red izčrpan in društvo razpuščeno. V likvidacijski odbor so bili nato izvoljeni slediči gg.: učitelj Fran Škuf, dr. Demeter Bleiweis, dr. Vladimir Krejšl, veletržec Fran Stanček, trgovec Ivan Grličar, ga. Vera dr. Šajmerjeva in ga. Wesnerjeva.

Dopisi.

— Iz Preserja nam pišejo: Prijezna in mrežna stavba, kras vasi, je že domača popolnoma gotova — to je sokolski dom. Še zadnje delo — kleparsko dovršilo je sedaj kleparski mojster Jakob Filgl. Prešernova ul. 5. Ljubljana. Napravljen je delo brezplačno ter s tem odvezl društvo ne malo skrb. Najlepše se mu zahvaljujemo za požrtvovost in ga najtopile pripomoremo kot solidnega narodno zavednega moža! Zdravo!

POMLADEK RDEČEGA KRIŽA PRI NAS.

Tako živo se spominjam onega dne, ko smo dobili tudi na naši žoli povabilo, da prisotni naša deca kot član »Podmladka Rdečega križa«.

Kakov mi takrat, tako povprašujejo danes drugi: »Kaj pa je pravzaprav Podmladek R. k? Kaj bomo z njim? Eni so z navdušenjem pozdravili idejo organizacije, drugi hladno. Novo privlačuje, novo dejali. Taki smo bili!

Pe je prišla Miss Shoembergerjeva kot delegatinja ameriškega Podmladka Rdečega križa in prinesla naši deci poleg loga srca tudi raznih darov, pisem in albumov s pozdravi ameriške dece, ki še prijateljski stikov z našo deco. V duši smo bili užajeni, da se postopa z nami kot z Balkanci. Taki smo bili! Toda kmalu smo spoznali, da naj delamo za dobrobit naše dece. V Beogradu je pričel izhajati list »Podmladek Rdečega Križa« v vseh treh državnih jezikih. Nudi poleg zabavnega in zanimivega tudi mnogo podučnega čita. Ena zadnjih številka je imela na naslovni strani krasno sliko našega Bleda s Praprotnikovo pesnitvijo: »Pozdrav Bledu.«

Naši pedagoški-idealisti so dvignili na ramenih bell barjak z rdečim križem in ga posneli k svoji deci. S trudem in požrtvovnostjo so započeli z delom, kajti stara stvar je, da je vsak začetek težak.

Po deskih šolah so omogočili rokotvorni pouk. Cemu pa zoper to? se vprašamo. Cemu neki! Deca struži rezila v les in plete košarice — vse po lastnih načrtih — deloma igrače in razne potrebske za sprostimo otrok po bolnicah ali zavetličih, deloma za prodajo. Z iskopankom si nabavijo orodja in materiala. Deklice živajo v pletajo istotako za zavetišča in bolnice i. t. d.

Materijal za deška in dekliska ročna dela preskrbi Podmladek R. k.

Deca dela iz ljubezni do bednih, iz ljubezni do neznanih trpinov, deca dela iz ljubezni do dela. Nevino vodi učitelj otkrovo dušo h Kristusovem idealu: »Lubi svojega bližnjega kakor samega séla. In kako tiso in skromno deluje učitelj z učenci v svojem prostem času, da ne ta ali oni način skupno utešijo gorje trpečih. Tako so vprejeti leta izdelale Podmladkarice ljublj. mešč. in osn. šol. preko 225 kom. oblačil za revne součenke in bedne ruske begunke. Ničče jih ne vidi, njih imena so neznana bližnjemu svetu. Kakor čebele znašajo sad svojega dela v satovje idealizma. In mi se držnemu še reči: »Ni več idealistov!«

So. Oni hodijo med nami kakor vsakdo in ne nosijo na jeziku, temveč v duši in rokah oltar človekoljubija.

Rešimo sokolski Tabor!

Razne stvari.

Clovek in ravnotežje v prirodi.

Povojne krize so prepričale poleg gospodarskih tudi vse druge kroge, da vsi narodi predstavljajo eno skupno družino, da katastrofa enega naroda povzroča sunke tudi v življenju mnogih drugih. Polagoma je ostala medsebojna odvisnost, ki je ni mogeče odstraniti, ne da bi čutili posledice vseh članov skupnosti. Isto je tudi v prirodi. Oko bijologa vidi povsod to harmonijo, med živalmi in rastlinami, ki je tem popolnejša, ker je rezultat tisočletnega razvoja; ona je tudi bolj komplikirana in zato zadostuje minimalna krščenje, da nastopijo nepričakovana indaleko posledice. Za vsako žuželko je narava ustvarila doloceno število rastlin, od katerih se hrani. Z druge strani pa so dolegene ptice, ki unikujejo te žuželke, da se preveč ne razmnože. Toda tudi število ptic ne sme prekoračiti gotove norme; ako se razmnože preveč, jih požirajo roparice tako dolgo, da je njihovo število zoper minimalno. Innit ptice-roparice, ki sicer nimajo naravnih sovražnikov, niso neomejene v svojem razvoju. Ako jih je preveč, uničijo preveliko število ptic in drugih živali in posledica je, da začno stradati in izumirati dokler ne dosežejo števila, ki ne krši harmonije v prirodi. Stoletja so uravna medsebojno razmerje in harmonija v prirodi se nadaljuje avtomatično.

Da bi ilustriral komplikirano medsebojno razmerje v prirodi, navaja Darwin ta le-ta: blagostanje prebivalstva nekega okraja na Angleškem je odvisno od števila maček. Zakaj? Zato, ker se prebivalstvo peča z živinorejo. Krave se hranijo z detelji, ki raste na njivi. Detela dozori in rod plod, ki se osnuje dobro s pomočjo posebne vrste žuželke. Te žuželke so pričebljena hrana misigra rodu, ki ga zoper zatirajo in preganjajo mačke. Več maček pomeni manj miši in več žuželk. Posledica je, da se detelja boli razplodi, da imajo krate več krme in ljudje večje blagostanje. Skozi tisočletja je bila harmonija v prirodi nedotaknjena, dokler ni sta priroda ustvarila neposlužnega bitja—človeka. On je edina tvorba, ki s svojim razvitim razumom posega v naravne zakone, ne priznava njeve večne harmonije in skuša svojo stvarnico celo obdržati, da bi mu služila. To je človeška kultura, to je boj s prirodo, boj za krščenje nene harmonije. Clovek hoče uvesti nov red, ki bi ugajal in odgovarjal njegovim zahtevam. V starih spisih nahajamo popisovanje harmonije v nekdanji Ameriki. Danes ni tam o njej nobenega sleda več. Isto se je zgodilo tudi v Evropi. Ta del zemelje spada večinoma v takozvani hriboviti pas zemeljske oblike, ki sega tudi v Azijo, kjer so gore še dandanes nedotaknjene. Kultura Evropejcev je najprej uničila pragozdove in s tem izpodkopal telemi prirodne harmonije v Evropi. Nadomestila jo je z novo: povsod je raznesla rastline in živali, ki so ji koristne, druge pa je iztrebila.

Mnoga vrst živali se ima zahvaliti človeku, da ne živi več. Tako je bila morska krava manatus, ki so jo našli l. 1741 v Beringovem morju, kmalu potem iztrebljena.

Bivoli, medvedi, volkovi, jeleni in druge divje živali, ki so bile nekdaj dika pragozdov, so danes že zelo redke. Zanimivi so zavedni poskus človeka, ki hoče z razvrtitvijo živali spremeniti ravnotežje v prirodi v svojo korist. Tu se najbolje vidi, kako konplikirano je to ravnotežje in kako riskantni so poskusi, da se spremeni. V Avstraliji so bili divjih zajev. Zanesli so jih tja in kmalu so se razmnožili tako, da imajo lovci sedaj obilo posla. Ker pa v teh krajinah zajci niso imeli naravnih sovražnikov (lisic, roparic), so tako razmnožili, da so se jih ljudje začeli bat. Kamor se je človek obrnil, so skakali zajci okrog njega, grizli in uničevali so zelenjava in žito. Puška že ni več zadostovala, da jih iztrebijo. Morali so dvigniti na noge vse prebivalstvo, ki se je spravilo na zajce s strupom in pastjo. Sele na ta način so jih ukrotili. Na otoku Martinik je prebivalstvo strašno trpeljalo radi strupenih kač. Prinesli so iz Afrike ptice, ki je naraven kačji sovražnik. Ptice pa se niso mogla aklimatizirati. Zato so si morali pomagati z drugim kačjim sovražnikom, farcovočno miško, ki je sicer iztrebil kačo, pa je sam postal preveč nadležen. Pet parov teh roparic so odpeljali na otok Jamaika proti polnom, ki so zelo škodovali plantacijam. Po 10 letih so bili pošli docela iztrebljeni, toda gostje so se spravili na piščeta, kokoši, mačke in druge domače živali. Iztrebili so mnogo koristnih živali tudi v naravi in se razmnožili tako, da jih je moralno prestrašeno prebivalstvo pobijati z vsemi mogočnimi sredstvi.

Sličnih primerov bi lahko navedli še več. Sedaj se osobito Amerikanci mnogo bavijo s prenašanjem raznih žuželk, da obvarujejo poljedelstvo pred škodljivcem. Toda to je zelo delikatna, komplikirana in rikančna stvar. V prirodi še vedno velja načelo ravnowesa in večkrat se za krščenje istega narava same maščuje. Ne smemo si domisljati, da lahko z enim udarcem uničimo to, kar je gradila narava skozi stoletja, ne da bi pri tem riskirali, da naletimo na odpor in razočaranje.

★ ★ ★

* Koliko ljudi igra v Angliji nogomet? Neki angleški sportni list se je podvrgel trudopolnemu delu, da ugotovi koliko ljudi v regularnih tekma v Angliji igra nogomet. List predvsem računa samo o klubih, ki so včlanjeni pri nogometni zvezi. Veliki Football Association šteje 15.000 klubov, od katerih postavi vsak v polje dve ali tri močvi. Če se vzame povprečno dva teama, tedaj znaša vsota vseh igralcev 330.000 ki igrajo vsak teden najmanj enkrat nogomet. Od teh 15.000 klubov brezvonom 20 procentov postavi na noge še tretji team, kar znaša še 33.000 igralcev, tako, da je skupno 336.000 igralcev pod nadzorstvom Football Association. Seveda ni lahko to število razdeliti po Angleški, ali vendar se lahko dobi pojem o obsežnosti tega športnega delovanja, ker je znano, da ima London 2000 klubov včlanjenih v F. A., Lancashire F. A. pa šteje 190 klubov. To se pravi, da je samo v Londonu 100.000 igralcev in nič manj v grofiji, ki je zibelka nogometu. Ne igrajo pa nogometu samo klubovi, ki so pod avtoritetom F. A. 350 armadnih

* Odkritje radja v Turkestani. Zdaj pred desetimi leti je bilo v Turkestanu v provinci Ferghana odkrito ležišče radja. Nameravalo se je takrat kraj izkoristiti, vendar je bila eksploatacija za časa vojne ustavljena. Sedaj nameravajo zopet prijeti z obratovanjem in je v to svrhu odšla iz geologov in radiologov obstoječa ekspedicija, na kraj radijevega ležišča. Ugotovilo se je, da leži tam približno 5000 ton rude, ki vsebuje 15 gramov radija in je bila obenem odkrita nova žila, na kateri pa še niso znane potankosti. Mineralija, v kateri se nahaja radij, vsebuje predvsem baker in vanadij, ter naravno tudi uranij, materno sestavino radija. Da bi z odkritjem nove mine cena radija padla, ni verjetno, ker bo pridobljena količina minimalna in bodo stroški za pridobitev tega radija precejšnji, ker je Ferghana zvezana z Evropo samo s transkaspščno Zeleznico, klubov, za katere se računa samo eno mesto, postavlja 4000 igralcev, nadalje so moštva zračnega brodovja, ki istakto štejejo 4000 igralcev, v F. A. je včlanjenih 279 klubov, med katerimi jih je več, ki redno postavijo do sedem moštov, znaša to tudi 12.000 igralcev, vodno brodovje postavlja okoli 1600 igralcev in 55 klubov Hrusce Association razpolaga z najmanj 2000 igralci. Tudi šole ne smejte ostati pozabljene, kaiti posebna angleška šolska zveza šteje 1270 podvez. Ta približno znaša 150.000 igralcev. Torej skupno znaša število aktivnih igralcev okoli 536.000, od katerih pa je samo 6000 profesionalcev. Število gledalcev, ki prisostvuje tem igram pa znaša nad dva milijona ljudi. Iz tega je razvidno, da je ta šport v Angliji ogromno razvijen ter je postal najpopularnejša športna disciplina.

* Kuga v Alžiru. Romunsko zunanjščino je obvestilo naše oblasti, da se je pojavila v Alžiru kuga, ki se zelo širi. Zato je romunsko trgovinsko ministrstvo odredilo, da se mora vse blago iz Alžira izkrcati v pristaniščih Sulinah in Konstantinu, kjer bodo potniki in blago podprtvi zdravniškemu pregledu. V drugem aktu sporoča romunska vlada naši vlad, da je glasom sklepa ministrskega sveta in natančno ministrstva prepovedan dostop v Romunijo vsem delavskim skupinam, brez posebnim in postopačem. Kdo bi vključen temu prekoračil romunsko mejo, bo takoj aretiran.

* Red »Belega lava«. Kar je ustanovljen red »Belega lava«, je bilo do danes dve redi podeljeno 180 križev vseh razredov in svetini tega reda. Na več oseb je bilo odlikovanih s tem redom zadnji čas, ko je bil predsednik češkoslovaške republike na Francoskem, v Belgiji in na Angleškem. Med odlikovanji prvega razreda tega reda so: Jugoslovenski, belgijski, romunski in — laški kralj, belgijski kraljevič, predsednik Millerand, Poincaré, maršal Foch, maršal Pilsudski, general Pellé. Pri podelezovanju redov so uvaževali v prvi vrsti take osebe, katere so se pridobile za samostolnost Češkoslovenske republike posebne zasluge.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK,
Odonorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Kino „Ljubljanski dvor“ zoper otvoren

■ Igra v torek 27. in v sredo 28. novembra 1923

— elegantno društveno dramo v 6. dejanjih —

Županstvo občine zdrav. Rogaška Slatina naznanja pretužno vest, da je njen častni občan

Josip Stritar

profesor v. p., pesnik in pisatelj, odlikovan z redom sv. Save III. razvr.

danes ob enaindvajsetih mirno preminul.

Rogaška Slatina, 25. novembra 1923.

Županstvo zdrav. Rog. Slatina.

ŽRTVA LJUBAVI

Mestna občina Ljubljana naznanja pretužno vest, da je njen častni meščan, naš veliki pesnik in estet

Josip Stritar

preminul dne 25. t. m. na Rogaški Slatinai.

Svečani pogreb bo v Ljubljani; natančneje se pravočasno objavi.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1923.

Halo!
Predno kupčič, ogled si iz-
ložbo pri
A. Šinkovic nast. K. Soss
Predaja do konca meseca z
10-20 % popusta.

„Sentjanški premog“

vseh vrst, popolnoma čisto opran, nudi po origi-
nalnih cenah premogovnika v celih vagonskih
pošiljkah PRODAJNI URAD sentjanškega pre-
mogokopa AND. JAKIL, LJUBLJANA,
Krekov trg štev. 10.

Zahvala.

Vsem ljubim prijateljem, znancem in sorodnikom
od blizu in daleč, ki so navdih takoj grdemu vremenu
prihitele, da spremijo našega dragega

Alojzija Gregoriča

na njegovi poslednji poti, zlasti gospodu šefu poštne
direkcije, oblastnemu direktorju dr. Janku Debelaku
in njega družini, direktorski in uradnikom ter uradni-
kom in uradnicam vseh ljubljanskih pošt za sprem-
stvo in za poklonjeno cvetje, izrekajo najprisrješo
zahvalo

Gregoričevi in Veselovi.

V usnjarni KAROL POLLAK, KRAJN, se proda:

Rider enclindorski kondenzacijski parni stroj od 55 HP še
popolnoma novo ohranjen s parnim kotrom kuriha ploskva
meri 26 m² in ima 8½ atmastonar pritiska. Ogleda se ta stroj lahko
v tovarni v Kranju, kjer se izvede tudi za prodajno ceno.

Oblastno dovoljena razprodaja.

Vsiček popolne opustitve dameške konfekcije zadnje novosti, kakor:
plače, jope, oblike, kostume, kožuhovino in pletenino
razprodajam izpod lastne cene.
Fran Lukič, Pred Škofijo 19.

Te dan izide (V. letnik)

spletno priljubljeni in za vsako pštarino in urad neobhodno potrebuju
Jugoslovanski poslovni koledar za leto 1924

Cena (nakup knjiž) Din 20— za poštne vezane izvod:
po pošti 130 Din več. Trgovci - knjigotržci imajo
običajni popust. Marča se pri založniku

Ivan Gajšek, Ljubljana Sv. Petra c. 2
trgovina s papirjem itd.

Ner je naklada omejena, se pripreča takojšnje naročilo.

Joce, s knjigom!
Že za malo denarja
dobite novo
Nalivno-pero

“Penkala” Pen

zelo finemljivim jeklenim peresom. Enkrat na teden s tankim črnim nepohojeno piše čisto in
zanesljivo kakor zlato nalivno pero. Patentirano v vseh državah.

Izdelen iz lesa z na-
pevniliščem in 2 pe-
resoma Din 17.50

Izdelen iz kavčka
sistemu avtomatično
njenja z 2 peresoma
Din 35.—

Predstavlja se Penkala svetinja! To je prvi vedno nadljudski in za pisanje priznanični lučen. — Pile
tančno z grafitom in v barvah. Dobri se v vseh papirnicah.

za odgovore uprave
naj se pridoli
1 dinar.

MALI OGLASI

Gene oglasom do 20
besed Din 5—; vsaka
nadaljnja beseda 50
para, z deviščno vred-

Kupujemo

večko kulinčno hrastovito in
bukovito hlevov za žaganje.
Ponudbe z navedbo case pod:
»DRAGA«, lesna trgovina in
industrijska družba z o.z. Ljub-
ljana, Jeranova ulica 14.

Vizitke in kuverte priporoča

Marodna fiskarna
v Ljubljani.

Slovenska knjižnica št. 12.
Najnovejša knjiga!!

Fran Miličinski:

Mogočni prstan

narodna pravljica v 4 dejanjih.
Premišler te izvirne igre
našega znane pisatelja bo
v petek 30. t. m. v Narod-
nem gledališču v Ljubljani.
Primerna za dilektantske odre.
Krasen mladinski spis. Cena
broš. Din. 12 brez poštnine.

Dobiva se v založnici
Zvezne fiskarne, Ljubljana
Marijan trg 8
in po vseh knjigarnah.

Gospodinja, pomočnica,
dobro izvzorbane, sprej-
mem takoj. — Naslov po-
ve uprava »Slovenskega
Naroda«. 12.559

Mesarskega pomočnika,
dobro izvzorbene, sprej-
mem takoj za Gorisko.

Vpraša se pri g. Franc

Lovšček, Ljubljana, Tr-
žaška cesta 47. 12.596

Gospodinja,
strojepiska in stenografi-
jna, večka popolnoma slo-
venskega, nemškega in
italijanskega jezika, išče
službo. — Naslov pove
uprava »Slovenskega
Naroda«. 12.561

Dekle

počtenih starčev, izučena
v šivanju perila in im-

veselje do hišnega dela,
se sprejme v službo k

trem osebam. — Ponu-
de pod »Dekle/12.573« na
upravo »Slov. Naroda«.

Trg. pomočnika,
dobro izvzorbene v tr-
govini z mešanim bla-
gom, starejšo moč, išče-
mo. Nastop takoj. — Po-
nudbe pod »Samostenj-
ska/12.585« na upravo »Slov.
Naroda«.

Dobro samostojno

krojačico

za angleške kostume in
plače sprejme s 1. de-
cembrom modna krojači-
ca J. Ježek, Šelenbur-
gova ulica 6/1. 12.604

Zidna opeka,
nova, vsled praznjenja
prostora poceni napro-
daj. — J. Černe, Dunajska
cesta 28. 12.498

Kupim sesalko

z batom in krogličnimi

ventili, premer bata 12

do 15 cm. — Ponudbe

na kartonažno tovarno J.

Bonac sin. Ljubljana. 12.605

Predam

Čevljarski stroj

»Singer« (cilindrica), ma-

lo rabljen, naprodaj. —

Karol Cvetbar, Hrenova

ulica 4. 12.567

Moško kolo,

prvovrstno, novo, na-

prodaj. — Naslov pove
uprava »Slovenskega
Naroda«. 12.381

Zidna opeka,

nova, vsled praznjenja

prostora poceni napro-

daj. — J. Černe, Dunajska

cesta 28. 12.564

Nova vila

blizu centra, fino, izdel-
ana, s takoj prostim stan-
ovanjem, se ugodno pro-
da ali zamenja za manjšo
vilo ali hišo v Ljubljani.

Več se izreva na Ašker-

cevi cesti 15 (nasploh le-
karne Bohinc). 12.564

Novačan A., Samoilnik, Povest.

Vezano Din 48—; broš. Din 40—; poština Din 1-50.

Hurban-Vajanski, Letoča sanje. Povest.

Vezano Din 28—; broš. Din 22—; poština Din 1-50.

Slenkiewicz, Z ognjem in metem. Istr. zgod. romao.

Vezano Din 120—; broš. Din 106—; poština Din 5-50.

Lah, Angelin, Hidar. Zgodovinski roman korotanski.

Vezano Din 32—; poština Din 1-50.

Pregraj J. Azazel, Zalozba.

Vezano Din 28—; broš. Din 22—; poština Din 1-50.

Thoma, lokalna zeloznica. Igra.

Broš. Din 23—; poština Din 0-75.

Coster, Ulenospiegel. Zgodovinski roman.

Vezano Din 70—; broš. Din 60—; poština Din 3—.

Veber, znanost in vira.

Mehko vezano Din 65—; poština Din 1-50.

Cermelj L., Materija in energija.

Mehko vezano Din 60—; poština Din 1-50.

Meffik A., Jugoslavija. Popis pokrajjin.

Mehko vezano Din 65—; broš. Din 50—; poština Din 2-50.

Službeno pragmatika drž. nameščencev.

Din 8—; poština Din 0-75.

Novi vojaški zakon.

Din 16—; poština Din 1—.

Knjige se naročajo pri

Tiskovni zadruži v Ljubljani,

Prejemna
alica 54.

Gene oglasom do 20
besed Din 5—; vsaka
nadaljnja beseda 50
para, z deviščno vred-

Razno

popravlja hitro, solidno
ter ceno A. Pavlin, Ljub-
ljana s Trnovo, Stranska
pot 17. 12.516

Sv. Miklavž

kupi najcenejše noteze,
bloke, mapice, skatije itd.
v knjigovnici Zupan,
Gajevo ulica 2 (za palado
Ljubljanska kreditna ban-
ka). 12.504

Na dobro domačo hrano
se sprejme več gospodov.
Na željo kosilo ob dveh.
— Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 12.581

Kapitalisti!
Do pol milijona krov po-
sojila išče cvetoče tovar-
niško podjetje v svetu
razširjenje. — Vprašanja
resnih ponudnikov pod
»Dobar zaslugek 12.545«
na upravo »Slov. Naroda«.

Lokali

Specijalna zaloga
zimskega blaga
double, palmeton, floris,
ter ingotskih zimskih
taglanov, ulstrov in vsa-
kovrstej oblike. — Dra-
go Schwab, Ljubljana,
Dvorni trg 3. 11.982

Trapistovski sir,
polnomestni Grover, Til-
siter, Žemantaler, Im-
perial, a la Liptauer, Čajno
maslo, nudi najcenejše —
»Balkanias«, agenturno in
komisijo podjetje. Za-
reb, Palmoticeva 35/L.
12.503

Naznanišo.
V gostilni pri »Faj-
moštra« se zopet toči črni
»Otel«, posebno se pris-
poroča slabokrvnim in
tekonalecenčnim, nadal-
je se točijo izborna les-
točna portugalka in sta-
ra ljutomerska vина letnika 1921.

Zima je tu,
in kdor si hoče pritrhati
40 % kurje v ter ineti
enekomerno temperiran
lokal, naj se poslužuje
»Številice«, kateri mu
di poleg imenovanega ugodi-
nosti se to, da zadržuje
seje, pri čemer je vsak
dimnikar odveč. — Dob-
avi se pri Valo Jurman,
hotel »Strukelj«, Ljubljana.
12.575

Novo! AMOR Novo!
Modrilo (plavilo) v platnenih
mošnjičkih.
Porabljajo ga vse gospodinje.
Dobiva se povsod!